

**T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

ESAS NO : 2020/737

KARAR NO : 2021/8

KARAR TR : 25/01/2021

ÖZET: 5324 sayılı Kozmetik Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca, söz konusu ürünün firma tarafından piyasaya arzının durdurulması ve piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin geri çektilmesinin sağlanmasına ilişkin olarak verilen kararın kaldırılması istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Mimed Kozm. Sağ. Tur. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. adına Hatice YILMAZ

Vekili : Av. Devrim KOÇAK

Davalı : T.C. Sağlık Bakanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nun 25/10/2019 tarih ve 44817481-512.03.03.02-E.3802 sayılı kararı ile, davacı firma tarafından Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun Ürün Takip Sistemine kozmetik ürün olarak bildirimi yapılan ve piyasaya arz edildiği tespit edilen "Environ Focus Care Clarity + Botanical Infused Sebu-Spot Blemish Gel" adlı ürünün, Kurumun Kozmetik Ürünler Bilimsel Danışma Komisyonu tarafından incelenmesi sonucunda, kullanım amacı ve uygulama şekli açısından kozmetik ürün olarak değerlendirilmediği, bu nedenle 5324 sayılı Kozmetik Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca söz konusu ürünün davacı firma tarafından piyasaya arzının durdurulması ve piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin geri çektilmesinin sağlanmasına karar verilmiş, verilen karar 30.10.2019 tarih ve-E.175275 sayılı yazı ile davacıya bildirilmiştir.

2. Davacı, 30.10.2019 tarih ve-E.175275 sayılı yazı ile kendisine bildirilen idari yaptırım kararının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği 02/03/2020 tarihli ve D.İş.2019/8061 sayılı karar** ile, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Başvuru Yolu" başlıklı kısmının 27/8. maddesinde; "İdari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı mercisinde görüleceği" hususu düzenlenmiş olup, idare tarafından uygulanan idari yaptırım ile birlikte idari para cezası uygulanmadığı gibi salt idari yaptırım uygulandığı bu nedenle söz konusu davaya bakma görevinin idari yargıya ait olması nedeniyle itirazın görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karara davacı vekili tarafından yapılan itiraz, İstanbul Anadolu 1.Sulh Ceza Hakimliğinin 06/04/2020 tarihli ve 2020/2506 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Bu kez, davacı vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Ankara 17. İdare Mahkemesi 21.10.2020 tarihli ve E:2020/1108 sayılı karar** ile, incelenen uyuşmazlıkta öngörülen idari tedbir kararının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5324 sayılı Kozmetik Kanunu'nda idari para cezasına ve idari tedbirlere itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği bu durumda, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, ürünün davacı firma tarafından piyasaya arzının durdurulması ve piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin geri çektilmesinin sağlanmasına ilişkin idari tedbir kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün, anılan Kanun'un 27/1. maddesi uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığı açıklanarak, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. 5324 sayılı Kozmetik Kanunu'nun, "Diğer idarî müeyyideler ve tedbirler" başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun hükümleri ile bu Kanuna göre yürürlüğe konulan yönetmelik ve diğer düzenlemelerde belirlenen esaslara uygun olmadığı tespit edilen kozmetik ürünler ile ilgili uyarı, piyasadan toplatma ve imha için gereken işlemler ile kozmetik ürün üretim yerinin ıslahı ve gerektiğinde kapatılması ile ilgili bütün tedbirleri almaya ve uygulamaya Sağlık Bakanlığı yetkilidir.

Bu Kanun ile bu Kanuna göre çıkarılan mevzuata uygunluğu belgelenmiş olsa dahi, bir ürünün genel sağlık yönünden güvenli olmadığına dair kesin belirtilerin bulunması halinde, bu ürünün piyasaya arzı, kontrol yapılınca kadar Sağlık Bakanlığınca geçici olarak durdurulur.

Kontrol sonucunda ürünün genel sağlık yönünden güvenli olmadığına tespit edilmesi halinde, masrafları üretici tarafından karşılanmak üzere Sağlık Bakanlığı;

a) Ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını,

b) Piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin piyasadan toplanmasını,

c) Ürünlerin, güvenli hale getirilmesinin imkânsız olduğu durumlarda, taşıdıkları risklere göre kısmen ya da tamamen imha edilmesini,

d) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen önlemler hakkında gerekli bilgilerin, ülke genelinde dağıtımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle risk altındaki kişilere duyurulmasını,

Sağlar.

Risk altındaki kişilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün olduğu durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki kişilerin tespit edilebildiği durumlarda ise bu kişilerin doğrudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

Türk Ceza Kanunu hükümleri saklıdır. "

7. 5324 sayılı Kozmetik Kanunu'nda idari para cezasına ve idari tedbirlere karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmiştir.

8. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır. "

9. Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmaması olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." düzenlemeleri yer almıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 25/01/2021 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, 5324 sayılı Kozmetik Kanunu'nun 6. maddesi uyarınca, söz konusu ürünün firma tarafından piyasaya arzının durdurulması ve piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin geri çektilmesinin sağlanmasına ilişkin olarak verilen kararın kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

14. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müstesna hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

15. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

16. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

17. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen “ürünün firma tarafından piyasaya arzının durdurulması ve piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin geri çekilmesinin sağlanmasına” ilişkin idari tedbir kararının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5324 sayılı Kozmetik Kanunu'nda idari para cezasına ve idari tedbirlere itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, ürünün firma tarafından piyasaya arzının durdurulması ve piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin geri çekilmesinin sağlanmasına ilişkin idari tedbir kararına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Açıklanan nedenlerle, Ankara 17. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 02/03/2020 tarihli ve D.İş.2019/8061 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 17. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hâkimliği'nce verilen 02/03/2020 tarihli ve D.İş.2019/8061 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

25/01/2021 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Şükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN